

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

De Vijf Hoeven

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: De Vijf Hoeven

Datum bezoek : 19 november 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Rob van Haren

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *Marieke Hamburg (directeur)*, *Femke Hendriks (adjunct-directeur)*, *Amea Kersten (leerkracht groep 1-2)*, *Corina Eessen (ouder van een dochter in groep 5 en MR-lid)*.
- observaties bij enkele lessen: groep 3-4 (taal), groep 1-2 (zelfstandig werken), groep 6 (kringgesprek gezond eten + zelfstandig werken), groep 8 (schrijven)
- een teamgesprek - aanwezig waren: *een representatief deel van het team*

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Basisschool De Vijf Hoeven is gelegen in de wijk Hasselt (Tilburg-Noord) en stabiliseert de laatste jaren rond de 200 leerlingen. De kinderen komen uit de buurt rondom de school. De populatie is een mooie afspiegeling van de wijk. Daarbij is een groot deel van de school van Nederlandse afkomst en zie je in het andere deel een grote schakering van nationaliteiten. De school ziet dat de wijk in verandering is. Er is een grotere groep hoger opgeleide ouders in de wijk gekomen. Hoewel nog lang niet altijd de hoger opgeleide ouders de Vijf Hoeven weet de vinden, is de verandering van de mix hoger en lager opgeleid in de groepen wel duidelijk merkbaar. De zorgprofielen verschillen sterk. De 3 niveaus voor instructie en verwerking zijn al lang niet meer voldoende. Dat betekent dat veel leerkrachten voor de uitdaging staan om met deze verschillen om te gaan. Daarnaast merkt de school dat de inzet op gedragsproblematiek nodig is bij (een gedeelte van) de populatie.

Ongeveer een vijfde deel van de kinderen heeft een leerlingweging. De uitstroom naar speciaal (basis) onderwijs is laag. Ook het aantal zittenblijvers is relatief laag.

Inmiddels al weer 7 jaar geleden is de school beoordeeld als zwak. In de jaren erna is sterk de nadruk gelegd op het omhoog krijgen van de leerresultaten. Twee jaar geleden is geconstateerd dat het niveau weer voldoende was en heeft het team meer ingezet op het pedagogisch klimaat. Een aantal leerkrachten is in deze periode van ontwikkeling vertrokken, hetgeen geleid heeft tot de instroom van nieuwe leerkrachten (dit betekende ook duidelijk een verjonging van het team). De verjonging betekende een sterke groei in pedagogische kwaliteiten, maar ook een beperkte ervaring m.b.t. de didactische vaardigheden. Naast deze personele verandering is een jaar geleden de directeur vertrokken. De nieuwe directeur is echter slechts een half jaar gebleven en toen ook vertrokken. Dat heeft veel onrust met zich mee gebracht. De huidige directeur is sinds mei aan de school verbonden en pakt samen met het team de ontwikkelingen voortvarend aan.

De school profileert zich met de slogan "gezond en beweging" en brengt dat in de praktijk door lessen over gezond eten en leven en doordat de kinderen iedere dag gym krijgen. Daarnaast betreft het de kinderen bij de school doordat zij al jaren een leerlingenraad heeft. De school ontwikkelt zich in de richting van 21st Century Skills en probleemgestuurd werken. Daarnaast besteedt de school aandacht aan Wetenschap & Techniek.

Vanuit een grote groep ouders wordt de rol die de school heeft in de wijk als belangrijk ervaren. De betrokkenheid van de ouders bij de het onderwijs en de ontwikkeling van het kind worden geprobeerd zo groot mogelijk te maken. Met name de aanpak van gedragsproblemen vraagt regelmatig aandacht, maar dit wordt ook gewaardeerd door de ouders. De school tracht de ouders zo veel mogelijk als partner te benaderen.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroegde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- meer homogeen
- vergelijkbaar
- meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van De Vijf Hoeven weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

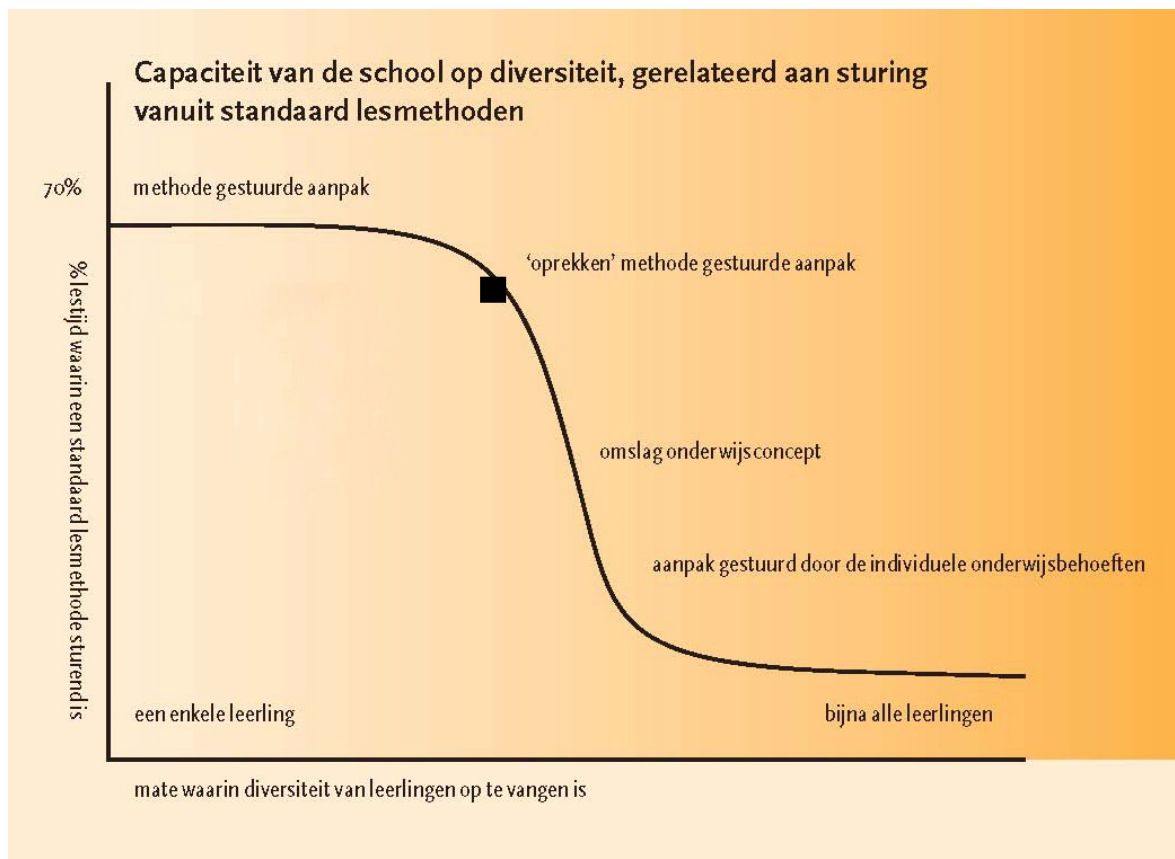
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

De Vijf Hoeven bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- onderwijsmaterialen
- de ruimtelijke omgeving
- specialistische expertise
- contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een brede ondersteuningsschool

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

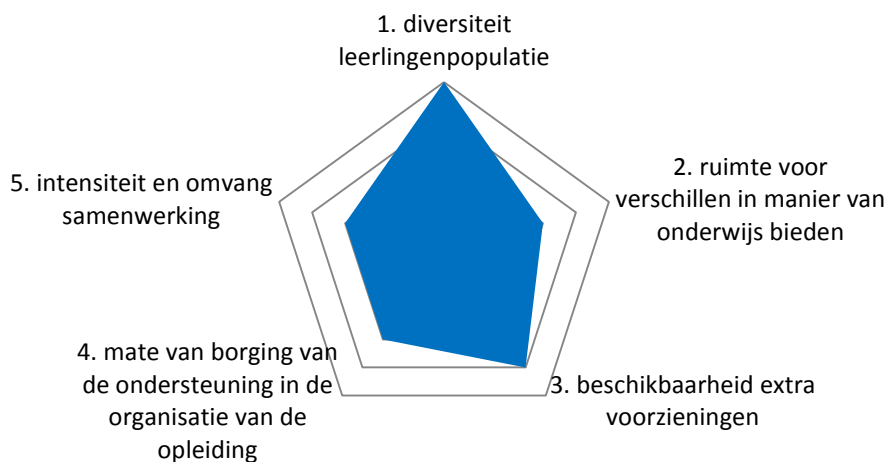
- op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is De Vijf Hoeven te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De school is een afspiegeling van de wijk en daarmee zijn er extreme verschillen. Er is een mix van laag en hoog opgeleide ouders, maar ook een mix van authentieke Tilburgers, hoogopgeleide Tilburgers en allochtone gezinnen. De voertaal thuis is in hoge mate Nederlands, maar er is een scala van nationaliteiten op school en die heeft thuis ook een andere taal als voertaal. De school merkt wel dat er een verandering in de wijk gaande is, met een toeloop van het aantal hoogopgeleide ouders. Binnen de school is deze verandering nog mondjesmaat omdat deze ouders lang niet altijd voor De Vijf Hoeven kiezen.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De school biedt onderwijs voor spelling, lezen en rekenen in 3 niveaus aan. Daarnaast zijn er kinderen met een eigen leerlijn. De leerkrachten werken in de groepen met instructie en verlengde instructie. De kinderen hebben een taakbrief waar de leerkracht op aangeeft wat de kinderen in de groep tijdens het zelfstandig werken aan oefeningen kunnen maken.

Alle kinderen hebben een portfolio waarin de leervoorgang, maar ook toetsen en andere zaken (bijvoorbeeld een "gezondheidsblad" met de ontwikkeling van lengte, gewicht, e.d. van het kind). De portfolio wordt gebruikt voor de rapportgesprekken met de ouders.

In de groepen 7 en 8 wordt gewerkt met Snappet waar kinderen tijdens het zelfstandig werken oefeningen op maat op krijgen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Het team probeert de grote verschillen in de groepen zo goed mogelijk te handelen. Daarbij zou het mogelijk makkelijker worden om de taakbrieven niet per groep, maar meer op maat te maken en (passend bij de wijze waarop ze kinderen willen betrekken bij de eigen ontwikkeling): kinderen mee laten denken over de invulling van een deel van die taakbrief. Door dat te doen kan de betrokkenheid bij de eigen ontwikkeling en het inzicht in de eigen ontwikkelmogelijkheden en –kracht vergroot worden.

Kinderen blijken dan vaak ook verrassend goed in staat om eigen doelen te stellen en zelf goede suggesties te kunnen doen hoe zij zelf de doelen zouden kunnen bereiken.

Bij de portfolio valt op dat kinderen nu aangeven dat zij zelf eigenlijk niet betrokken zijn bij de gesprekken met leerkracht (en ouders). Mogelijk dat het toeval was bij de kinderen die bevroegd zijn, maar kinderen zelf ook bij de portfoliogesprekken betrekken is geheel in lijn ook met de bovenstaande suggestie. Door te zoeken naar een goede opbouw in betrokkenheid van kinderen bij de gesprekken, kan in de loop van de jaren ook steeds functioneler het portfolio gebruikt worden als ondersteuning.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.
Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De Vijf Hoeven beschikt over extra onderwijsvoorziening en over extra handen in de klas. Deze worden bewust in bepaalde groepen en t.b.v. bepaalde kinderen ingezet.

De specialistische expertise wordt ook bewust ingezet.

De school profileert zich als gezonde school en heeft, naast de lessen over gezonde voeding en gezond leven, daarvoor ook extra gymlessen ingepland (iedere dag gymles).

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

In het interview wordt aangegeven dat er in het verleden een gedragsspecialist aanwezig was op school, maar nu niet meer. Gezien de druk die er bij bepaalde groepen is op de sociale cohesie en het omgaan met elkaar, zou het een structurele ondersteuning voor het team betekenen als er weer een interne gedragsspecialist zou zijn.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.
Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De school heeft de afgelopen jaren flinke wisselingen doorgemaakt. Zo zijn er redelijk wat leerkrachten vertrokken en zijn er 2 directeuren in korte tijd achter elkaar vertrokken. In de school is te zien en te merken, dat er (mogelijk ook onder impuls van die veranderingen) veel ontwikkelingen gaande zijn.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Deze wisselingen en met name de wisseling van directeur hebben als risico in zich, dat borging van teamafspraken en procedures, maar ook afstemming van handelen onder druk komen te staan. Zeker ook omdat er onder de nieuwe leerkrachten en directeur veel enthousiasme is en diverse ontwikkelingen gaande zijn, zou het kunnen zijn, dat de borging wat op de achtergrond raakt en daarmee schoolontwikkelingen niet bestendig worden.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De school werkt samen met de peuterspeelzaal, maar ook met de gemeente (combinatiefunctionaris). Met andere instanties is de reguliere samenwerking, waarbij wel aangegeven wordt, dat de samenwerking met de collega-scholen in de wijk intensief en goed is.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Tijdens het interview wordt aangegeven dat de samenwerking met sbo/so (buiten de contacten betreffende individuele kinderen) niet soepel verloopt en er zelfs wordt aangegeven dat er een "bureaucratische muur" is ervaren in het recente verleden. Mogelijk dat het verbeteren van de contacten kan leiden tot kortere lijnen en daarmee meer input in algemene zin voor de leerkrachten vanuit expertise.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Tijdens het teamgesprek is levendig gediscussieerd over de voorgelegde stellingen in onderstaande schema is de uiteindelijke waardering van de stellingen door het team te zien.

rangorde	team De Vijf Hoeven
	-12- Aanmelding is een ding: een leerling kan de school veel geld gaan kosten
	-5- De veiligheid in de groep wordt in hoge mate bepaald door leerkrachtvaardigheden
	-1- De reistijd voor een leerling mag niet meer zijn dan een half uur heen en een half uur terug
	-7- Door de methodesturing in het onderwijs creëren wij "buitenbeentjes"
	-2- Ik merk niet zo veel van Passend Onderwijs
	-11- Dankzij Passend Onderwijs worden leerkrachten nog deskundiger
	-9- Liever arrangementen op aparte leslocaties, dan arrangementen in de reguliere klas
	-8- Ouders hebben geen verstand van onderwijs en daarom kan de school beter bepalen wat een passend onderwijsaanbod is
	-4- Door Passend Onderwijs krijgt de "gewone" leerling te weinig aandacht
	-3- Veel "zorg"-leerlingen op een school schrikt ouders af, dat is geen goede PR
	-10- Hoe homogener de groep, des te beter de leerprestaties
	-6- Liever klassenverkleining dan extra handen
sterk argument	
zwak argument	

Enkele opmerkingen die in de discussie door teamleden naar voren gebracht zijn:

- Bij -12- : Om deze reden hebben we vorig jaar ook het aannamebeleid herschreven. Bovendien kijken we nu veel meer naar de onderwijsbehoefte.
- Bij -5- : Ik denk dat ik heel veel kan doen aan de emotionele veiligheid. Het handelen van een leerkracht is wel heel bepalend voor de veiligheid in de groep. Als er een onveiligheid ontstaat is het eerste wat ik denk "Wat kan ik nu doen / wat moet ik anders doen?"
- Bij -7- : De methode kan je gebruiken als strak stramien, maar ook als rode draad. Methodes zijn wel handig om een rode draad te hebben. Met Snappet zijn de programma's differentiërend zonder dat kinderen het merken en dat scheelt wel.
- Bij -2- : We zijn als school inderdaad heel erg veranderd, maar de vraag is of het Passend Onderwijs was of gewoon de onderwijsontwikkeling / maatschappelijke ontwikkeling.
- Bij -11- : Je wordt wel gedwongen je te ontwikkelen bij specifieke problematieken. Doordat ik veel problematieken in de groep hebt, kom ik niet meer toe aan de literatuur: ik heb al een vol hoofd. Passend Onderwijs vereist wel professionalisering.
- Bij -9- : Ik houd liever zicht op wat het kind doet, dus liever binnen de groep. Soms is het voor de rust en het resultaat wel beter om extra hulp buiten de groep te doen: het is dus situatie-afhankelijk.

- Bij -8- : Ouders kennen hun kind wel goed, dus bij opvoedkundige aspecten kunnen zij betrokken worden. Ouders kunnen soms zeer waardevolle tips geven.
- Bij -4- : Bij Passend Onderwijs gaat het meer over de ondergrens dan over de bovengrens. Ik denk meer aan gedragsproblemen: die kosten je heel veel tijd.
- Bij -3- : Het kan een goede PR zijn als je het positief kunt ombuigen en communiceren. Ik denk dat ouders zich eerder bij ons zorgen maken om het niveau van werken dan om het gedrag,
- Bij -10- : Als je het hebt over instructiegroepen: bij kleinere instructiegroepen is het effect beter.
- Bij -6- : Voor de organisatie van de verschillende niveaus is meer handen veel handiger.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
 - laag
 - gemiddeld
 - hoog
- matig
- sterk

De school is een afspiegeling van de wijk en daarmee zijn er extreme verschillen. De school merkt wel dat er een verandering in de wijk gaande is, met een toeloop van het aantal hoogopgeleide ouders. Binnen de school is deze verandering nog mondjesmaat omdat deze ouders lang niet altijd voor De Vijf Hoeven kiezen.

- *thuis taal:*

- weinig
- matig
- sterk

De grootste groep kinderen spreken thuis Nederlands. In de populatie van de school is wel een grote diversiteit aan nationaliteiten aanwezig (denk aan: Turks, Marokkaans, maar ook Frans, Portugees, Pools, Amerikaans). In die gezinnen wordt thuis veelal een andere voertaal dan Nederlands gebezigd.

- *culturele achtergrond*

- weinig
- matig
- sterk

De school ziet zichzelf als een multiculturele school. Met name ook hoe men naar de school kijkt en de rol die de school en de leerkrachten hebben, alsmede de betrokkenheid bij het onderwijs wordt voor een stuk cultureel bepaald.

Bij de grote groep "authentieke Tilburgers" merkt de school een duidelijk verschil in opvattingen en met name in normen en waarden. Kinderen komen daarmee in twee verschillende werelden terecht: school en thuis. De geïnterviewden geven aan dat het aan de school is om hier mee om te gaan, maar dat het wel moeilijk is.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

- weinig
- matig
- sterk

Binnen de school / binnen één groep zijn de verschillen zeer groot (denk aan een IQ van 70 naast 130).

- *leerstijlen*

- weinig
- matig
- sterk

We beseffen dat er een sterk verschil is bij de kinderen, maar hebben er in het verleden niet veel mee gedaan. Nu zijn we er wel mee bezig, in die zin, dat we constateren dat het zo is, maar er nog vaak geen vertaling van maken in de praktijk. Bij de leerarrangementen en in de groepen 1-2 is dat wel het geval. In de bovenbouw wordt dat (leerkrachtafhankelijk) wel geprobeerd.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

- weinig (minder dan 20 %)
- een matig aantal (20 tot 40 %)
- veel (meer dan 40%)

Dit aspect is onlangs onderzocht door de IB-er en zij constateert, dat de verschillen heel groot zijn en bij een grote groep van de kinderen een speciale behoefte aanwezig is. Daarbij kan het variëren van een aangepast programma ter uitdaging en verdieping, naar de verlengde instructie tot het werken met een o.p.p.

De geïnterviewden geven aan, dat de school de ambitie heeft om alle kinderen uit de wijk op te kunnen nemen. Daarbij stelt men zich niet meer de vraag of het team het wil/kan, maar hoe ze de ondersteuningsbehoefte vorm gaan geven.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

- weinig (minder dan 20 %)
- een matig aantal (20 tot 40 %)
- veel (meer dan 40 %)

Dit is per groep verschillend, maar het zit wel eerder in de buurt van de 20 %. We hebben wel een paar kinderen op school die extreem zijn in het gedrag, maar de totale groep met speciale behoefte is relatief laag.

De ouder geeft aan, dat zij vorig jaar heeft getwijfeld haar kind op school te houden na een heftige situatie in de groep, maar juist de adequate wijze waarop de school deze situatie heeft aangepakt en de serieuze wijze waarop het team het heeft opgepakt heeft hen gerust gesteld.

De school heeft bijvoorbeeld de Kanjertrainer ingezet en in de loop van het jaar merkte je heel duidelijk effect.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☒ ¹	☐	☐	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☒ ²	☐	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☒ ³	☐	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☒ ⁴	☒	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☒	☒ ⁵	☐	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☒ ⁶	☐	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒ ⁷	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☒ ⁸	☐	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☐	☒ ⁹	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☒ ¹⁰	☐	☐	evaluatie samen met leerlingen

¹ De directeur geeft hierbij aan, dat in het team de ambitie is om naar zelf ontdekken van leerlingen toe te gaan, maar dat het veel leerkrachten nog niet lukt (m.u.v. groep 1-2) om dit in de praktijk concreet vorm te geven.

² Het blijft niet meer bij kennis verwerven. Na de instructie is er veel ruimte voor de toepassing en het verdiepen.

³ Dit is volgens de geïnterviewden ook een aspect dat sterk in ontwikkeling is. Er wordt aangegeven dat de actuele score tussen 2 en 3 in zou moeten zitten.

⁴ Een van de geïnterviewden geeft aan, dat deze groep kinderen misschien wel grote behoefte heeft aan sturing door de leerkracht. Daarna wordt door een ander aangegeven dat kinderen ook moeten leren om hun eigen leren te sturen en dat daar de aandacht op zou moeten liggen.

⁵ Dit is misschien wel een van de grootste valkuilen van de school. Doordat het niveau heel sterk uiteen loopt in de groepen en de focus in eerste instantie toch ligt op de zwakkere leerlingen, kan het zijn dat het minimale streefniveau (en daarmee groepsambitie) naar beneden gaat. Wel wordt gezegd, dat inmiddels de leerlingen goed in beeld zijn en dat door de leerkrachten (met wisselend succes) geprobeerd wordt de doelen en aanpak aan te passen.

⁶ In de loop van de afgelopen anderhalf jaar is te zien dat de leerkrachten zich vrij gemakkelijk binnen de methode bewegen en daarmee aanpak per leerling steeds beter aan kunnen passen aan de beginsituatie. Hierbij helpen ook ondersteunende materialen als Snappet dat in groep 7 en 8 gebruikt wordt.

⁷ De geïnterviewden geven aan, dat structuur (zeker voor de grootste groep kinderen op de Vijf Hoeven) zeer belangrijk is. Dat wordt door leerkrachten snel vertaald als "gestructureerde opdrachten".

⁸ Er wordt nu nog gewerkt met dezelfde toetsing op hetzelfde moment. Daarbij wordt in het gesprek met de leerling met name de relatieve groei besproken.

⁹ In alle groepen hebben de kinderen nu een portfolio (sinds vorig jaar) en dat wordt steeds beter gebruikt als mogelijkheid voor het kind om zelfevaluatie te kunnen doen.

¹⁰ Vanuit het directe instructiemodel is het de bedoeling dat alle leerkrachten na een les deze evalueren met de kinderen. Veel leerkrachten vinden dat nog moeilijk en lang niet altijd gebeurt dat. Daar waar het gebeurt, is het nog vaak vanuit de leerkracht geëvalueerd (wat vind ik) in plaats vanuit de leerling. In algemene zin wordt door de geïnterviewden aangegeven dat de school de afgelopen 2 jaar heel sterk in ontwikkeling is geweest. Daarmee zijn zij nog niet waar zij willen staan, maar zijn allemaal actief bezig met veranderingen. Uiteraard zijn er verschillen tussen leerkrachten, maar daarnaast wordt er geconstateerd, dat in de groepen 1-2 meer vanuit het individuele kind en de behoefte gewerkt wordt dan in de andere groepen.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Dit gebeurt eigenlijk allemaal op De Vijf Hoeven, waarbij de eerste nog het minste: er wordt ondersteuning geboden zowel binnen als buiten de groep in homogene subgroepen, maar er zijn ook kinderen die een eigen leerlijn hebben binnen de groep.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- nee, niet of nauwelijks

Dit is sterk leerkrachtafhankelijk. De focus zit nu nog te veel op de rust in de groep, waardoor er onvoldoende tijd en aandacht is voor de differentiatie op onderwijsaanpak. De meeste teamleden zien die verschillende mogelijkheden en behoeften wel, maar vertalen het nog niet in de praktijk.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

De school werkt vanuit het leerstofjaarklassensysteem, m.u.v. groep 1-2, maar heeft dit jaar vanuit numerieke overwegingen ook gekozen om de groepen 3 en 4 in 2 combinatieklassen te zetten.

De huidige groepsindeling is: groep 1-2 (2 maal), 3-4 (2 maal), 5, 6, 7, 8.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): **50 %**

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **50 %**

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **50 %**

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: **20 %**

De afgelopen jaren is goed geïnvesteerd in de kennis van de kerndoelen en leerlijnen. Naast een enkele startende leerkracht is deze kennis aanwezig bij de teamleden.

Bij de aanpassing op pedagogische behoefte wordt door een van de geïnterviewden aangegeven dat ook hier een grote ontwikkeling in is geweest. De school heeft dit ook nodig.

De dialoog met de kinderen gebeurt nu alleen in de bovenbouw.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- vooral individuele aanpak van leerkrachten
- aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- teamaanpak

Er is nu nog te weinig sprake van een doorgaande lijn, maar dit is wel onderwerp van gesprek in het team. Er wordt al gewerkt in leerteams, waarbij het onderwijs gezamenlijk wordt voorbereid. Dit bevordert de afstemming in hoge mate.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- niet of nauwelijks
- soms
- vaak

De ouders worden wel altijd geïnformeerd, maar daadwerkelijk bij de manier van lesgeven betrekken gebeurd nog niet. De directeur geeft aan, dat in het jaarplan "educatief partnerschap" is opgenomen en dat het team hier ook verder in wil groeien.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

De geïnterviewden geven hierbij aan dat er teamexpertise is op het gebied van 21th Century Skills, Kanjertraining en expliciete directe instructie.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
- in de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
Bovenbouw	Onderwijsassistent	0.8	+/- 30
Onderbouw	Remedial Teacher	0.3	+/- 20
	Onderwijsassistent	0,1	+/- 20
Middenbouw	Leerkracht	0.3	+/- 10
Groep ¾	Leerkracht	0.4	50
Gr1-2	ST PABO	0,2	+/- 25
Gr1-2	ST onderwijsassistent	0,2	+/- 25
GR3-4	ST onderwijsassistent	0,2	+/- 25
GR5	ST PABO	0,2	+/- 25
GR6	ST PABO	0,2	+/- 25
GR8	ST PABO	0,2	+/- 25
GR8	ST onderwijsassistent	0,2	+/- 25

Eventuele opmerkingen:

Ondersteuning door de leerkracht van 0.3 in de middenbouw loopt tot 01-01-2016.

De leerkracht is boventallig in groep 3-4 om ondersteuning te bieden (tot eind december volledig en vanaf 1 januari 1 ½ dag per week).

- **buiten** de klassen/groepen: welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?

Enkele van de bovenstaande activiteiten worden in overleg met de betrokken leerkracht(en) buiten de groep uitgevoerd. Dit wordt aangevuld met:

Alle groepen	sportfunctionaris	16	200
Gr1-2	Lkr Punt uit	6	10 en hun ouders

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- alternatieve methodes, nl. maatwerk, rekentuin, taalzee
- met een lager tempo, veel herhalen, nl. maatwerk
- gericht op sensomotorische informatieverwerking, nl. beschikbaar vanuit MRT

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. praat en teken, foto-interview
- uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. Beertjes van Meichenbaum (+vervolg bovenbouw)

Aanpassingsvermogen aan kind-specifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aangepast meubilair voor leerlingen.

Ondersteunende materialen bij fijne motoriek

Wiebelkussen

Time-timer en kleurenklok

MRT materialen (specificatie via gymdocent)

Solo-apparatuur

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

De Vijf Hoeven beschikt over een ruime aula, een ruimte ingericht als bibliotheek met extra tafels en 2 leslokalen die gebruikt kunnen worden voor didactische begeleiding en werken in groepjes.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Er is een speellokaal en kort bij te school een gymzaal.

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Deze is niet aanwezig

buitenruimten

De school heeft een ruim, met speeltoestellen ingerichte speelplaats en naast de school is er een speelstraat en een speelveld.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>		<i>De</i>
		visuele beperkingen	
X		auditiieve beperkingen	
	X	spraak/taal belemmeringen	
	X	cognitieve beperkingen	
X		motorische beperkingen	
	X	beperkingen door langdurige ziekte	
	X	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)	
	X	ADHD	
	X	dyslexie	
		overige psychiatrische aandoeningen	
X		gedragsproblemen	
	X	onderwijsachterstanden andere culturen anders, nl.	

geïnterviewden geven aan dat er een hele goede samenwerking is met de onderwijsconsulente die een belangrijke rol heeft in het direct beschikbaar krijgen van expertise

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				X
Bureau Jeugdzorg				X
GGD				X
GGZ			X	
MEE		X		
(Kinder)ziekenhuis		X		
Revalidatiekliniek		X		
Justitiële inrichting		X		
Gemeente, leerplicht				X
Politie				X
Amarant			X	
Kompaan en De Bocht			X	
Libra			X	
Vroeghulp			X	
ASVZ			X	

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

De leerkracht is eigenaar en wordt ondersteund door de IB-er

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De directeur is hiervoor eindverantwoordelijk, maar de IB-er is uitvoerend verantwoordelijk

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

De leerkracht is verantwoordelijk en wordt daarbij ondersteund door de IB-er

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

De IB-er. Daarbij wordt wel aangegeven dat dit ook in het MT onderwerp van gesprek is en dat verwacht wordt dat de leerkracht eigenstandig de verantwoordelijkheid neemt.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

De IB-er. Ondersteund door de coördinator sociale veiligheid

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

De school ziet de ouder zo veel als mogelijk als partner. Alle ouders worden automatisch betrokken bij de zorgteamgesprekken en daarbij wordt ouders expliciet gevraagd om inbreng te hebben ("Hoe zien jullie het?" / "Wat kunnen we het beste doen?"). Doel is om de zorg te delen met elkaar en daarmee als educatief partner de ondersteuningsbehoefte in te vullen. Dit is nu nog beperkt tot de kinderen met extra ondersteuningsbehoefte. Sinds vorig schooljaar worden aan het begin van het schooljaar omgekeerde gesprekken gevoerd, waarbij ouder (en kind) aangeven wat zij ervaren, willen en hoe zij de ontwikkeling zien. Doel hiervan is de betrokkenheid bij school en de ontwikkeling te vergroten.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Binnen de wijk is er een goede samenwerking met de andere basisscholen (Cleijn Hasselt, Stappen, Yorre, Cocon, Jan Ligthart, Bijstere). Zij komen op gezette tijden bij elkaar om zaken omtrent de brede school, maar ook activiteiten in de wijk te bespreken. Op leerlingniveau is het contact ook heel direct. De scholen Cleijn Hasselt en Stappen zijn scholen binnen de eigen stichting. Daar is naast het eerdergenoemde overleg nog een aanvullend overleg en goede samenwerking (onderlinge ondersteuning) mee.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Dit beperkt zich tot het directeurenberaad.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

De samenwerking binnen het bestuur wordt als goed gedefinieerd. Er wordt deelgenomen aan het IB-netwerk en directieoverleg, maar ook op onderwijsinhoudelijke thema's zijn er werkgroepen en op leerkrachtniveau is er de mogelijkheid voor collegiale consultatie.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Dit beperkt zich tot de onderwijsconsulente (waarmee een heel goede samenwerking is) en de aanvullende beschikbare expertise. Tevens is er een regelmatig contact tussen de intern begeleider en Plein013.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Met de peuterspeelzaal van Kinderstad is een goede samenwerking. Deze peuterspeelzaal zit in het gebouw en op kindniveau wordt er afgestemd. Ook vooral door Klemtoon op Taal is er een (inhoudelijke) goede samenwerking. Voor wat betreft het voortgezet onderwijs blijft de samenwerking beperkt tot de snuffelmomenten met groep 8, de ouderinformatieavonden en de dossieroverdracht.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Hierbij is er naast een goed niveau specifieke kinderen betreffende, geen sprake van echte samenwerking. Dat betekent, dat er bijvoorbeeld wel goed contact is bij ambulante begeleiding, maar niet in algemene zin. Bij de contacten met s.o. wordt door de directeur aangegeven, dat de school onlangs, bij een mogelijke overgang van een leerling, is aangelopen tegen een bureaucratische muur, hetgeen niet als prettig is ervaren.

Afsluitende opmerkingen:

Toen de school enkele jaren geleden als zwak is beoordeeld, heeft de nadruk heel sterk gelegen op het omhoog krijgen van de leerresultaten. 2 Jaar geleden is geconstateerd dat het niveau weer voldoende was en heeft het team meer ingezet op het pedagogisch klimaat. Een en ander heeft geleid tot het vertrek van een deel van het team en het instromen van nieuwe leerkrachten (hetgeen ook duidelijk een verjonging betekende). De verjonging betekende een sterke groei in pedagogische kwaliteiten, maar ook een beperkte ervaring m.b.t. de didactische vaardigheden. Naast deze personele verandering is een jaar geleden de directeur vertrokken. De nieuwe directeur is echter slechts een half jaar gebleven en toen ook vertrokken. Dat heeft veel onrust met zich mee gebracht. De huidige directeur is sinds mei aan de school verbonden en pakt samen met het team de ontwikkelingen voortvarend aan. De school ziet dat de wijk in verandering is. Er is een grotere groep hoger opgeleide ouders in de wijk gekomen. Hoewel nog lang niet altijd de hoger opgeleide ouders de Vijf Hoeven weet de vinden, is de verandering van de mix hoger en lager opgeleid in de groepen wel duidelijk merkbaar. De zorgprofielen verschillen sterk. De 3 niveaus voor instructie en verwerking zijn al lang niet meer voldoende. Dat betekent dat veel leerkrachten voor de uitdaging staan om met deze verschillen om te gaan. Ook ziet de school, dat de rekensterkte die er in het verleden was, nu minder is geworden. De school had (vanwege de populatie) altijd een sterke aandacht voor de taalontwikkeling, maar nu rekenen in niveau terug zakt, moet ook daar aandacht aan besteed worden. Naarst de inzichtelijk, handelende aanpak (Parwo) is het ook nodig om de "gedegen instructie op maat" toe te voegen. De school werkt (al vele jaren) met een leerlingenraad en neemt onderwijsvernieuwing als belangrijk aspect. Zo zijn alle leerkrachten geschoold in 21st Century Skills. Nu deze scholing door iedereen gedaan is, gaat de focus om de aanpak onderdeel te maken van het onderwijs. De school heeft doelen gesteld in de richting van probleemgestuurd werken, maar staat hier in het begin van de ontwikkeling. Ook besteedt de school aandacht aan Wetenschap & Techniek. De ouder geeft aan dat de school een belangrijke rol heeft in de wijk en dat de school de ouders goed betreft bij het onderwijs. Zij is zeer te spreken over de wijze waarop zij betrokken is bij de extra ondersteuningsbehoefte van haar kind en over de aanpak van gedragsproblematieken in de groepen. De school profileert zich met de slogan "gezond in beweging" en brengt dat in de praktijk door lessen over gezond eten en leven en doordat de kinderen iedere dag gym krijgen. De directeur heeft bij wijze van spreken nog maar net kennis gemaakt met de school, maar typeert de school als dynamisch, sportief, sfeervol en procesgericht.